

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 16. ANULU XII.

Sabiu, in 23 Februaru 1864.

Telegrafulu iese de doua ori pe septemana: joi si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. s. pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. fa

Circulariulu Episcopescu

pentru conchiamarea Sinodului diecesei greco-orientale din Transilvania pe anulu 1864.

Nr. Cons. 105. 1864.

Adunarea noastra bisericesca din anulu 1860. in §-ulu 12. alu protocolulu seu m'au insarcinatu pre mine, ca la intemplantarea aceea nenorocosa, candu n'aru urma nici o resolutiune mai inalta in obiectulu restaurarei vechiei noastre Mitropolii pana la serbatorea Santului Georgiu 1861, dupa carea aru trebui sa urmeze convocarea unui Sinodu, atunci Eu in intelesulu canonelor, ce prescriu tinerea Sinodeloru anuali, sa conchiemu Sinodulu diecesanu pe 8-lea Maiu 1861.; si de si prea bucuros am urmatu eu acestei insarcinari, caci amu si fostu convocat Sinodulu cestiunatu pe 8-lea Maiu 1861. prin Circulariulu meu din 28. Martiu 1861. Nr. Cons. 310., dar apoi curendu dupa aceea amu fostu silitu a revoca tinerea acelu Sinodu prin Circulariulu meu din 18-lea Aprile 1861. Nr. Cons. 415, in care amu espusu si causele amanarei aceluia-si Sinodu, insa totdeodata amu si promistu serbatorese, ca fara amanare voiu conchiamu Sinodulu, cum voiu gasi unu tempu mai oportunu.

Aflandu acumu timplu oportunu, si totdeodata si necesitatea imperativa pentru tinerea unui Sinodu spre organizarea treboru nostre bisericesci, scolare si fundatiunale, si spre a raportu unei adunari bisericesci cele intemplate in caus'a restaurarei Mitropoliei nostre, nu intardiu a escrie Sinodu pe Dumineca a 3-ea a Santelor Paresimi, ce cade in 22-lea Martiu in anulu acest'a, si a postu pre Parintii Protopopi, ca pe bas'a §-ulu 11. din protocolulu Sinodulu anulu 1860., si a acelu lui sub lit. P. (pag. 63. si 126—132. din acelu protocolu) sa intocmesca cele necesarii spre alegerea Deputatloru. — Membrii sinodulu, cari potrivit Statutulu provisoriu despre Sinodu sub lit. a, b, c, si d, nu se alegu, ci se conchiamu directu, acei'a voru primi dela Mine harthia invitatoria.

Anca mai rendulescu, ca in tote Bisericele nostre eparchiale in Dumineca a treia in 22. Martiu sa se tiena conchiamarea Duhulu Santu, ear Dumineca a patra in 29. Martiu Multumita cu docologiu mare dupa tipiculu din Liturgieru, seu dupa randucl'a mea, ce amu publicatu cu privilegiulu nostru din anulu 1850.

Din siedintia consistoriala tinuta la Sabiu in 20 Febr. 1864. de totu binele voitoriu Arhiereu, Andreiu Barone de Siagun'a m. p. Episcopu.

Protocolu,

ce s'a luat in siedintia Comitetulu Asociatiunei transilvane tinuta in 1 Martiu c. n. 1864. sub presidiulu ordinariu, fiindu de fatia dd. membrii Comitetulu: Petru Manu, Dr. Pavelu Vasiciu, Nicolau Pope'a, Sav'a Barcianu Popoviciu, Dr. Ioann Nemesiu, Secretarulu II. Ioann Russu, Cassierulu Ioann Brote, Controlorulu Aless. Bacu si Archivarulu Vis. Romann. D. membru alu comitetulu Iacobu Bolog'a din caus'a unei hobe periculoase intre unii membri ai familiei, nepotendu fi de fatia la siedintia, si-a datu consensulu seu la tote lucrurile aceleia.

§. 1. Esc. Sea D. Presiedinte precandu de o parte-si descoperi bucuria sea, ca se afla iarasi in plecut'a positiune, spre a potu presiede la lucrurile Comitetulu Asociatiunei, totdeodata de alta parte se afla si motivatu a-si descoperi parerea sea de reu, ca din caus'a absentarei la senatulu imperialu atatu a Escellentiei Sele, catu si a Rmului D. Vicepresiedinte, pana acum nu s'au potutu tine siedintiele lunarie ale Comitetulu dela 6 Octobe a. c. si ca acesta netinere

cu atatu s'a simtitu mai tare, cu catu ca stipendiele Asociatiunei pana acum nu s'au potutu impartu; deci in urmare a acestor'a propune, ca acesta impregiurare sa se reporteze adunarei generale venitoare a Asociatiunei cu aceea, ca aceea. sa binevoiesca a lua mesurile de lipsa pentru prevenirea pe venitoriu a ataroru casuri. — Conclusu. Propunerea Esc. Sele a Dlui Presiedinte, luandu-se in scrisu si deplina considerare si appretiare din partea Comitetulu, se radica la valoarea de conclusu alu acelu'a.

§. 2. Esc. Sea D. Presiedinte aduce la cunoscentia Comitetulu scrisorea In. Guberiu regiu dto 6 Februaru nr. 4458. 1864., prin carea se reserie, cumca incontr'a primirei dd. Grigoriu Bracovanu principe, Pall'a Sc. Falcoianu si G. Cretianu in numerulu membriloru Asociatiunei, nu subversara nici o dificultate. Ear catu pentru fratii Ioanu si Nicolau Alessiu din Bucuresci, ambii acestia fiindu suditi austriaci, n'au lipsa de consensulu mai inaltu, in intelesulu statuteloru. Se ia spre placuta cunoscentia, si secretariatulu se insarcineza a le tramite respectivele decrete.

§. 3. Se citeste o harthia a Esc. Sele, Dlui Cancellaru aulicu, Conte de Nadasdy, dto 29 Octobe 1863., prin carea Esc. Sea in limb'a romana, multiamesce in expresiunile cele mai caldure si mai binevoitoare, Asociatiunei transilvane, pentru alegerea sea de membru onorariu alu aceleia. — Acest'a se ia spre cea mai imbucuratoare cunoscentia din partea Comitetulu, si totdeodata se decide, ca trecenduse in protocolu sa se aduca si la cunoscentia adunarei generale a Asociatiunei.

§. 4. Asemenea se aduce la cunoscentia Comitetulu multiamit'a dlui profesoru la academi'a c. r. din Sabiu, Dr. Aloisiu Sentz dto 29 Octobe 1863. pentru alegerea sea de membru onorariu alu Asociatiunei, (concepata iarasi in limb'a romana). — Comitetulu decide, ca si acest'a sa se aduca la cunoscentia adunarei generale venitoare a Asociatiunei.

§. 5. Se reporteza despre starea cassei Asociatiunei pe tempulu acestei siedintie; din carea se vede, cumca cass'a Asociatiunei in 1. Martiu possede summ'a totala de 21,619 fl. 21 xr. v. a., si anume: a) in obligatiuni publice, adica urbariale nationale si de imprumutulu statulu in valore nominala de 4920 fl., b) in assemnatiuni de ale bancei ipotecarie in v. a. 13,500 fl.; c) in obligatiuni private vi a. 1100 fl., si d) bani gat'a, adica in bancnote 1994 fl. 76 xr., argintu 104 fl. 45 xr. = 2099 fl. 21 xr., e) galbini in summa 161 si 3 1/2 napoleon'dori, in urm'a conclusulu din 6 Octobe § 64. anulu trecut'u s'a schimbatu cu 944 f. 21 xr. v. a. — Ero g a t e l e se suie pana la acesta siedintia la summ'a de 540 f. 16 xr. v. a. — Se ia spre sciintia.

§. 6. Se comunica din partea Inaltulu Presidiu gubernialu dto 29 Iuliu Nr. 4368. 1863, precumca in urm'a descoperirei Inaltei Cancelarie aulice dto 22 Iuliu Nr. 3354. 1863. stipendiatulu Asociatiunei Ioann Dragomiru in semestrulu I. 1863, a doveditu diligitia indestulitoare, prin urmare merita si pe venitoriu folosirea avutulu stipendiu. — Se ia spre sciintia.

§. 7. Se presentéza contulu pentru gatirea unei tece pentru cartile Asociatiunei in summa de 40 f. v. a. — Cass'a Asociatiunei se insarcineza cu exsolvirea acestei summe.

§. 8. Se presentéza respunsulu dlui Colectoru din Zlatna Lazaru Piposiu dto 31 Decembre 1863. cu privire la platirea interesselor obvenitoare dupa capitalulu deobligatu in o obligatiune colectiva a mai multoru domni din Zlatna in summa de 800 f. v. a. pe anii 1862. 1863., in legatura cu provocarea comitetulu dto 6 Octobe Nr. 220. 1863. Din acestu respunsu Comitetulu aflandu, cumca respectivii domni s'au obligatu a conferi mai antaiu la fondulu juristiloru, numai panacandu se va infiintia Asociatiunea, si panacandu

voru fi in stare materiala buna; acum in sa, dupace acea obligatiune deveni proprietatea Asociatiunii, firesce transpusa fiindu cu contielegerea dloru respectivi prin d. Maresianu, — nu se afla in stare a platí interesele cuvenite, apoi si altfelu cea mai mare parte sunt membrii Asociatiunii: asiá afla cu cale a decide: — cá cass'a Asociatiunii sa se insarcineze, obligatiunea resp. a nu o mai considerá si computá cá proprietate privata a Asociatiunii. —

§ 9. Se ia la pertractare concursulu juristiloru Moise Branisce si Dimitriu Racuciu pentru premiulu de 100 f. v. a. destinatu pentru unu stenografu románu, pentru carele se publicase concursu din partea Comitetului sub dno 6 Octobree 1863 cu terminulu pâna 'n 1 Novembre 1863. — Comitetulu luandu in consideratiune probele cele multiamitóre de art'a stenografica, ce le-au doveditu numitii concurenti atátu cu ocaziunea Congressului nationalu tinutu in 19-23 Aprile, cátu si cu ocaziunea dietei din 1863. i-au aflatu demni de a le assemná respectivulu premiu stenograficu de 100 f. si totdeodata pre cass'a Asociatiunii a o insarciná cu exsolvirea aceluia.

§ 10. Secretariatulu aduce la cunoscinti'a Comite'ului, cumca protocoalele Adunárei generale tinute la Blasiu in 7 si 8 Septembrie 1863 s'au tiparitu in 500 esemplare si ca s'au si priimitu in cancelari'a Asociatiunii. — Acestu protocolu, carele consta din 9¹/₂ cóle in 8^o sa se venda cu 50 xr. v. a., avendu in sa in vedere conclusulu adunárei generale tinute la Blasiu p. 29., ear tóte trei brosiurele adica prot. adunárei I., II. si III. laolalta sa se venda cu 1 f. v. a. Totdeodata, fiindca actele adunárilor Asociatiunii jacu cea mai mare parte nevendute in cancelari'a Asociatiunii, cu mare dauna materiala a fondului Asociatiunii, asiá secretariatulu se insarcineza a se pune in relatiune cu librarii din patria si de pe airea, si pelánga unu procentu, ce se va poté accordá, — a le tramite in numerulu potitu esemplarie din actele Asociatiunii spre vendiare, in depositu.

§ 11. Cu asta ocaziune Esc. Sea D. Presiedinte descopere, camca spesele tipografiei pentru tiparirea protocolului adunárei generale tinute la Blasiu le iérta in folosulu prosperárei fondului Asociatiunii. — Comitetulu petrusu de bucuria pentru acésta generositate si bunavointia a Esc. Sele D. Presiedinte, se simte indatoratu a-i exprime cea mai caldurósa multiamita in numele Asociatiunii. (Va urmá.)

Sabiiu in 21 Februaru. (Felurite.) Cetatea nóstra este cercetata la capetulu acestei erne de o nenorocire grea: de o bóla, ce graséza cu repediune straordinaria si a cerutu dejá mai multe jertfe. Ból'a acésta e langórea négra (typhus), carea intr'atát'a s'a laltu, incátu bravii medici ai cetátií nóstre, civili si militari, au devenitu prea putíni si nu mai potu coresponde deselorlu chiamári, ce li se facu, si a trebuitu sa róge pre cetatienii a le tramite bilete diminéti'a si la amédi, cá pre bolnavii de prin case sa-i ia de a rendulu si sa nu fia siliti a alergá dintr'o strada 'ntr'alt'a. Intre cei morti pán' acum se deplóra d. e. juristulu Mich. Schmidt, si sot'i'a dlu Comite alu natiunei sasesci, Conradu Schmidt. — Caus'a bólei se díce a fi stricarea aerului prin repedele desghiátiu dupa gerurile cele cumplite din Ianuariu. — Eri plecá de aici spre Itali'a batalionulu III. din regimentulu Mecklenburg-Strelitz, mai cu séma Románi transsilvani.

Reginulu Sasescu in 28 Febr. 1864.

Aici se afla o comisiune bisericéscá delegata prin Ven. Consistoriu metropolitanu din Blasiu, inca din 22 Febr. a. e. in persónele Domniloru Canonici Vestemianu si Chirila, si a parochului din Sabad, Danile. Comisiunea acésta au esitu la cererea repetita a inteligintiéi románe de aici spre a cercetá asup'r'a D. Protopopu GCath. din locu Michailu Crisianu, — se díce ca pentru mai multe abusuri facute in oficiulu seu protopopescu. — Nu voiu intardiá a Ve face si rezultatulu acestei cercetári la tempulu seu cunoscutu. Acumu in sa incheiu cu: „Dómne ajuta dreptátií!“

Lucrurile din Galiti'a,

despre cari vorbíramu si noi mai de multe ori, devenira cu tempu totu mai serióse si mai funeste. Comitetulu nationalu, respective revolutiunariu, atátu de infricosiatu prin domni'a sea cea ascunsa misteriósa in Poloni'a russéscá, intinsese bratiéle sele si asup'r'a Galitiéi, si mai multe proclamatiuni si imposite de dári, ba si omoruri politice facusera pre regimulu austriacu, celu dealtmintrea destulu de blándu, a inaspri mesurele sele pentru sustinerea ordinei si pentru aperarea averei si a vietiei cetatieniloru sei. In fine nici mesurele acéstea aspre nu se aretara destulu de eficace, si asiá Maiestatea Sea Imperatulu se vedíu constrinsu a emite unu ma-

nifestu imperatescu, prin care se proclamata starea de asseidia asup'r'a Galitiéi si a Cracoviei. Manifestulu e datatu din 24 Februaru a. e. si subscrisu de Maiestatea Sea Imperatulu si de toti ministrii. — Elu cu tóte ca fu o cerintia imperativa a tempului si e petrusu de spiritulu celu mai placabilu, totusi de siguru nu va lipsi a face sensatiune mare, nu numai in Austri'a, ci in tóta Europ'a. La tóta ntempl'area positiunea regimului nostru, si afara de aceea grea, prin lucrurile din Galiti'a a devenitu póte cea mai grea din Europ'a; cáci lángá dificultátele dinafara eata acumu si altele mai mari inlantru. Dea cerulu, cá sa nu fia silitu regimulu, a tine nefericit'a tíera multu tempu subt acésta mesura esceptiunala, ci—dupacomu termina manifestulu—sa se redea tíerei cátu mai curendu bunatátiile ordinei legale si cu ele garantiéle salutei publice!

Varietáti si noutáti de dí.

(O serbatóre pentru Galilei.) Universitatea din Iasi, dandu mân'a cu universitátiile sorori din Itali'a, serbá in 18 Februaru aniversara treisecularia (de 300 ani) dela nascerea renumitulu astronomu Galileo Galilei. „Tribun'a romána“, pretós'a fóia reinvieata, sacrifica mai jumetate din nr. seu 172, pentru de a spune impórtanti'a acestui mare barbatu alu sciinteloru si alu adevéruului. Eata ce díce ea:

„Lani'a trecuta avuramu si noi ofesta academica in Iasi, prim'a solemnitate de genulu acésta ce s'au potutu vedé de unu publicu románu de cándu Románi nostri suntu pe lume. Universitatea din Iasi, in acódu de simtieminte cu universitátiile italiene, au voitu a serbá treisecularia aniversaria a nascerei lui Galileo Galilei. Acestu mare geniu alu stiintieloru esacte, acestu sublimu filosofu alu sciintiei moderne, acestu professoru necomparabilu, acestu scriitoriu ingeniosu, n'au fostu numai unu aflatoriu de adevéruiri, au fostu initiatoriulu energicu alu metodului experimentalu in descoperirile sciintifice.“ . . . Apoi dupace espune momentele principale ale vietiei lui Galilei, continua: „Universitatea din Iasi, care este voiósa a dá studiiloru sale o directiune sciintifica seriósa, au facutu ce au potutu pentru a dá memoriei lui Galilei onórele cuvenite. Ne pare reu, ca nu potemu pune astadi subt ochii cetitoriloru nostri cuvintele ce s'au rostitu atátu de cátra d. rectorulu universitátií (dr. Maiorescu Red.) in numele corpului profesorulu academicu, cátu si de cátra junele juristu Roiu din partea studentiloru nostri. Publiculu celu mare, care n'au potutu esistá la solemnitate, aru vedé celu putínu, in ce termini escelenti s'au espresu d. Maiorescu asup'r'a impórtantie de a se formá intre Itali'a, sor'a nóstra maióra in sciintie, si intre Romani'a, ce abia deschide ochii la lumina, acele legaminte indisolubile, ce sciintia singura le póte face pe deasup'r'a totoruru obstaculeloru.“ . . .

(Esamenele semestrale la Academia c. r. de drepturi din Sabiiu.) (Tramisu.) Din 12/29 ale l. c. au decursu aici la Academi'a c. r. de drepturi esamenele semestrale din diferitele obiecte juridice. Cu privire la rezultatulu generalu, ce l'au reportatu zelosii nostri Juristi in finea unui semestru de 5 luni de diligenzia, potemu díce in faptu, ca acél'a este laudabilu; cáci dintre cáti s'au supusu la esamene, din caus'a morbositatei nu s'au reprezentatu 4, dar potemu fi falosi cu aprópe la 20 de individi románi intre eminenti, pecandu cu calculu de class'a a II. abia fara vreo 10, dintre cari, judecandu fara partinire, unii au de a se luptá nu numai cu materi'a studiiloru, dar fórté multu chiaru si cu limb'a straina (germana) in care se predau studiéle; altoru—primianisti, — cá unoru óspeti noi la més'a verde—nu le este cunoscuta inca metod'a esaminárei, cuantitate de sciintia ceruta de cátra dd. esaminatori s. a. Cu 8 Martiu a. e. cal. n. se va 'ncepe semestruulu II.; totu intr'acea dí se va cetí si catalogulu generalu prin D. Directoru Dr. Müller.

(Bazarulu dameloru din Pest'a.) Mai multe dame de rangurile cele mai inalte din Pest'a avura fericit'a idea, de a colectá intr'unu modu productivu pentru lipsitii din Ungari'a. Spre scopulu acésta facura unu felu de targu—bazaru,—unde cele mai elegante, mai frumóse si mai ilustre dame ale capitalei Ungariei in rendu cu muieri de starea media cetatienéscá vendura zacharicale, cárti, stielaria, porcellanu, bere, vinu si alte márfuri felurite pentru pretiuri indieite si insutite, dupa bunavointia cumperatoriloru, spre a se dá apoi banii adunati pentru alinarea lipsei. „Aurora Romána“ aduce in nr. 4 o schizza fórté interessanta despre acéstu bazaru, asup'r'a cáruia tragemu atentiunea totoruru, dar mai cu séma a dameloru románe. Dintre tóte damele sa fia escelatu prin frumsetie si suavitate principés'a Odescalchi si dómni'a de Herzfelder. Celu mai bunu targu póte-lu facé con-

tés'a de Zichy, carea vendù domnului Pavelu de Almásy o sarutare cu 1000 f. — Astfelu sciura manifestá damele din Pest'a filantropi'a și patriotismulu loru! Resultatulu bazarului, care tinù din 11 pâna'n 14 Februaru, fu, ca se adunara pentru cei lipsiti cá venitu curatù 34,919 f. 9 xr. — Barbatii din class'a aristocratica se dăce încă voru face o asemenea serbatóre, unu caruselu, adica o alergatura cu cai și carutie. — Resultatulu balului romanescu, tinutu in Brasiovu in 12/24 Ian. 1864 in folosulu fondului reuniunei femeiloru române, a fostu dupa impregiurári destulu de imbucuratori. Peste totu s'au vendutu in Brasiovu 257 bilete à 1 f. 50 cr., face 385 f., 50 cr. Din acestea s'au acoperitu spesele balului cu 224 f. 20 cr. Remâne dâra folosulu curatù pentru fondulu reuniunei 161 f. 20 cr. v. a. — Brasiovu 12/24 Fauru 1864. Comitetul reuniunei fr. — G. T.

Din imprumutulu de 6,500,000 f. menitu proprietariloru mai mici pentru usiurarea lipsei, 1,000,000 f. asemnati pentru comune s'a și impartitu, din care urmatórele comitate au priimitu urmatórele sume: Comtulu Aradului 100,000 f., Cot. Bichisului 50,000 f., Cot. Bihorului 30,000 f., Cot. Borsiod 30,000 f., Cot. Cianadului 50,000 f., Cot. Ciongradului 50,000 f., Cot. Hevesiu 110,000 f., Cot. Carasiulu 50,000 f., Cot. Pestei 10,000 f., Cot. Timisiórci 200,000 f., Cot. Torontalului 220,000 f., Cot. Zemplin 20,000 f., Cerculu Aiduciloru 30,000 f., Cerculu Jazigiloru și Cumaniloru 50,000 f. — Sumin'a 1.000,000 f. —

Millionulu alu doilea inca se va împarti câtu mai curendu, și atunci se va face despre acés'a aretare cá sa se convinga publiculu, cumca guvernulu se ingrigesce, cá tote comunitátile lipsite sa se impartasiésca in câtu e cu putintia. „Conc.“ —

(O colecta pentru ce lipsiti din Ungari'a.) In Londr'a s'a formatu sub conducerea consulului generalu din marele ducatù Hessen, dd. Worms și Merton, unu comitetu, pentru de a stringe bani pentru cei lipsiti din Ungari'a. Din colect'a acés'a resultara 29,869 f., cari se și tramisera Cancellarului alicu ungaru prin ministeriulu de esterne. — Totu spre acestu scopu tramise negociatorulu-mare Schey din Londr'a 28,000 f.

(Salvare de onóre.) Subscribulu, care dela a. 1850 încóce, a imbracatu felurite posturi publice, și si-au implinitu chiamarea spre deplin'a multiamire a prepusiloru sei, întemplantu-se in anul 1861 impuscarea unui Ziganu, prin neadormitulu meu inimicu A. F. amu fostu proclamatù și aretatù ca eu asiu fi faptuitorulu, și si dupace o comisiune esita in fat'a locului a constatatù in modulu celu mai invederatù nevinovat'a mea, contrarii mei, mituindu marturii mincinoase, și anume pre S. H., N. C. și Zs. P. asupr'a mea, cerca a me ruina cu familia-mi cu totu. Deci in interesulu onórei mele și a familiei mele, carea-mi e celu mai scumpu bunu din lume, declaru in publica deplin'a mea innocintia, și rogu pre numerosii mei amici a nu dá crediamentu faimeleru false respandite cu malitia asupr'a mea. Filimonu Plaste, notaru comunatu in Zlatn'a. —

(Intolerantia serbésca.) Dupa o corespundintia a „Concordiei“ datata din Versietiu, Consistoriulu de acoto a opritu întrebuintiarea litereloru latine din partea Româniloru, nefindu acestea literele romane. — De va fi adeverata acés'a referada, apoi Consistoriulu acés'a prin adunecile sele strabateri in sciintia si-aru fi pusu unu monumentu pentru tote vécurile. —

(Demnu de imitatu.) In 16/28 Februaru se facù in Bai'a de Crisiu unu balu, alu cărui venitu curatù fu menitu pentru infintiarea unei bibliotece de imprumutu la gimnasiulu românu orientálu din Bradu. Onóre fratiloru din Zarandu, cari inca nainte de a se infintiá, respective de a se deschide gimnasiulu insusi, se sciura ingrijii pentru consolidarea și assecurarea lui! Dorimu, cá resultatulu sa fia câtu se póte de splendidu, cá astfelu sa se póta ajunge in modulu celu mai multiamitoru nobilulu scopu, spre care se'tinde, și sperâmu, ca Români de pretotindeni, cu deosebire inteligentii, voru concurge cu câte unu fileriu pentru acés'a scumpa lumina a Zarandului. —

(Ómeni betráni.) Pe stradele Parisului se preumbla inca (nu va fi moritu) unu soldatu betránu de 106 ani a subitóra cu solt'a sea de 104 ani. Totu acolo erá de curendu o pomaritia de 117 ani. —

(Earna grea.) In Adrianopole—Turci'a—si'n satele deprimpregiuru, dupa unu comunicatu alu „Jurnalulu-lui de Constantinople“ au peritu de frigu in earn'a acés'a la 200 ómeni. —

(Omóru.) Oprea Poplaceanu locuitoriu din opidulu Resinari sub Nr. casei 233, si-au junghiatu nevast'a, anume Ann'a, cu cutitulu in cópsele piciorului stângu Dum-

neca, in 16 sear'a pela 10 óre, și nefericit'a si mori nóptea. Acestu omu nevoiasiu a mai comisu odata unu omoru. —

Principatele române unite.

Din Romani'a reproducemu dupa „Buciumulu“ óre cateva fragmente de articuli, care ne dau ócaziune a cunoșce incátu-va situatiunea atátu in cele interne ale tierci, câtu și in cele ce atingu politic'a esterióra.

„Cestiunea cea mai importanta a dilei suntu astadi concessiunile ce voru sa se faca pentru drumulu de feru in tier'a nóstra.

Nu este o idea buna, nu este o idea salutará, care sa se iveasca, și contr'a carei sa nu se ardice, sa nu se improvi-seze cele de patrioti cari s'o intortocheze, s'o escamoteze, cá sa întórca in profitulu loru personale ori ce calamitati, chiaru publice, aru causá intortochiárele și escamotárele, ce facu ei acelorú lidei mari și salutarie pentru patria. Agenti politici din camer'a oligarchiei, care jóca interesele nationali in profitulu strainiloru, care jóca interesele democratice și ale poporului românu in beneficiulu oligarchiei, și privilegiatiloru, au devenitu și samsari de comerciulu, cá sa jóce și interesele, și prosperitatea materiale, și viitoriulu, intereselor materialiale ale capitalistiloru straini.

Arețaramu in numerile trecute ciud'a nóstra asupr'a e-valuariloru exorbitanti a drumuriloru de feru in tier'a nóstra, in comparatiune cu drumurile de feru din celelate párti ale Europei. Dara óre numai acés'a ar trebui sa ne sperie? Statulu va sa gáranțeze pe unu tempu, mai egalu cu eternitateá 7, 8 și dupa altii pâna la 15% unu capitalu indefinitu; va sa gáranțeze cu positivu unu capitalu fictivu prin care gáranțare, negresitu, neaperatu, are sa easa din tier'a pe totu anulu, celu mai pucinu, totu ceea ce ne remâne din venitululu monastiriloru ce se diceau inchinate, adica, desrobindu aceste venituri din mânilu siubrede ale calugariloru greci, sa le dámu in mânilu vigoróse ale bancheriloru straini. Pentru ce? — Pentru-ca, — dicu organele coalitiunei celei implacabile a totu ce este interesu nationalu românu, — prin acés'a o sa angagiamu pe acesti bancheri sa se intereseze de sórtea nóstra; și pentru cá sa putemu dice si noi, ca avemu unu crampeiu de drumu de feru pe o particica a României, facutu de cátra straini, cu banii nostri sub firm'a loru!

Noi vedemu urdirea unui Statu ignobile, unui Statu de bani, unui Statu strainu, urdindu-se prin acés'a in Statulu nostru; noi vedemu o robire adusa asupr'a nóstra chiaru prin chiamarea nóstra, și ne infiorâmu; dara ceace ne cutremurá și mai tare este robirea pentru 30 de ani a minelorú nóstre de arama, de feru și de carbuni de pámentu, istainului; crearea unui monopolu teribile asupr'a materieloru de vietia ale unui Statu ce voiesce sa traiesca prin elu insusi, și cari materie sa fimu noi siliti, — cându vomu voi sa facemu si noi câte ceva, — sa alergâmu la straini in tier'a nóstra, sa cumperâmu dela straini productulu tierci nóstre cu pretiulu cu care va binevoi ei sa ni-lu taxeze; vomu fi siliti, — cându vomu avé nevoia de arama, de feru și de carbuni de pámentu scosi din muntii nostri, — sa ne cumperâmu acestea dela strainii ce voru face legea in tier'a nóstra!

Lectorii nostri voru fi aflatu, ca patriotii, cari voescu sa robésca tier'a strainiloru, unii propunu, și cei alti voru sa acorde, privilegiulu, monopolulu a esplotá numai compania drumuriloru de feru, in cursu de 30 de ani, ori ce mina de arama, de feru și de carbuni de pámentu in tier'a nóstra; și ca numai dupa termenu de 30 de ani sa mai póta si altu cineva, statulu seu particulari, sa esplotáze și ei asemenea mine, cându concurentia va fi libera; pâna atunci insa, o generatiune de Romani sa privésca, cum strainulu, care zleesce vistier'a Statului, esplota și averile subterance ale patriei loru, fára cá Statulu sa póta trage celu mai micu folosulu din tote aceste averi.

Pe cându sub Voda Bibescu o compania rusésca, compania Trandafirof, venise sa cêra a esplotá mine de diferite metaluri din muntii nostri cu marile avantagie ale proprietariloru, dându si statulu o a diecea parte din totu ce voru esplotá, fára cá guvernulu sa fia obligatu intru ceva; strigaramu atunci toti, poeti și prosatori, diuaristi și deputati, junime și betráni, comercianti și boieri, sa nu priimimu sa faca cuibu strainulu in tier'a nóstra, sa nu priimimu a ne robi tier'a, macar ori câtu de mari aru fi avantagiele ce ne propunu strainii: bietulu Trandafirof plecá de la noi cu o f i n c o a d a.

Acea robire, de care ne temeamu atunci, se propunea numai pentru 25 de ani, și acés'a robire, pe care o platimu noi cu unu strafu perpetuu de mai multe diecimi de ani, se propune acum pentru 95 de ani! — Noi strigâmu ca este.

...celu pucinu o neprevedere, si liberu fia-cârui'a sa ne judece astadi cum va voi: mâine cei amagiti ne voru binecuventâ si voru asvârli blestemulu si anatem'a peste toti amagitorii.

Atingetoriu de politic'a esterióra, carea implica si pe a României dice „Bucimulu“:

„Diarele straine ne introduc din ce in ce in politic'a generala a Europei. Cându organele cele mai serióse vorbescu despre noi, tacerea nóstra este imposibile.

Evenimentele se precipitã cu o graba nespusa. Conflictulu dela Nord, prin diuarie celu pucinu, ajunge sa ne atraga si pe noi. In diuariulu la Presse dela 22 Februariu, unu articulu subsemnatu-de d. J a u r e t ne introduce si pre noi in torentu, cu ocasiunea conflictului dela Nordu, in modulu acest'a:

„O escadrilla danesa se prepara a merge in marea adriatica cá sa tulbure comerçiuu austriacu. Presinti'a acestei flote pôte provocã patriotismulu celu inflamabile alu peninsulei italiene. O ruptura este eminente intre Pórtã si Principatele Dunarene, a càroru aliantia cu Serbi'a si cu Montenegro nu mai este astãdi unu misteru; effervescinti'a este asiã de mare chiaru in sinulu Austriei încãtu guvernulu, convocãndu dietele provinciali pentru inceputulu lui Martiu, esclude din acésta convocare Galiti'a; Prussi'a mobilisã nóue corpuri de armata, cá cum aru fi in ajunulu unui mare resbelu.

Nici odata starea bolnava a Europei nu ni s'a părutu cu asiã mari simptome etc. . .“

Nu numai atãtu. Din siése puncte ale Europei se intinde mai cu séma privirile asupr'a nóstra: dela Paris, Londr'a, Frankfurt, Vienn'a, Bruxelu si Constantinopole.

In diuariulu Europ'a din Frankfurt dela 20 Februariu gasimu, sub titulu semnificativu: *s i m p t o m ' a a l a r m a t a* in cestiunea Orientelului, o nota a lui Fuad pasia cátra Domnitoriulu Româniloru, prin care nota Turculu se silesce sa declare nulu votulu pentru secularizarea averiloru monastiresci, sub protestulu ca Turci'a este putere suverana a Principatelor si suverana a pãrtii interesante in afacerea averiloru monastiresci.

Dupa reproducerea acestei note, diuariulu *E u r o p ' a* adauge:

„Acésta scrisóre a produsu la Bucuresti si in tóta Români'a o impresiune profunda care a isbitu atãtu de multu spiritele încãtu, din Carpati pâna la Prut, s'a vedutu in not'a Portiei otomane semnalulu datu Romaniloru a se preparã de lupta si totu de odata pentru doue destine. . .“

„Se scie ca Principele Cuz'a nu s'a clintitu de locu inaintea semnificãrei inaltei Porti sprijinita de asta data de Russi'a, de Angli'a, de Austri'a si de Prussi'a, si camer'a deputatiloru a respunsu la veto alu marelui viziru si la observãrile agintiloru consulari ai puteriloru susu numite prin voturi nóue, sanctificãndu cá sa nu se mai revóce secularizarea monastiriloru pretinseloru locuri sãnte.

„Ast'a e asiã, pentru ca in alu 19-lea seculu, chiaru la Bucuresti si la Iasi, se crede in triumfulu solutiuniloru cari, cá acea a monastiriloru, inaltia totdeodata legalitatea, moralitatea si proprietatea publica.

„Pórt'a otomana nu a potutu sa nu cunósca importantia acestoru resistintie entusiaste la cari popórele se radica cu tóta mâni'a si cu tóte sperantiele loru. Si Pórt'a mariã numerulu bataliíneloru sele concentrate la Vidin, celebra fortãrétia, ce se radica pe rip'a drépta a Dunãrii in faci'a unui modestu in sa eroicu orasielu românû Calafatu, Pórt'a privi'a c'unu ochiu neliniscitu armarea Principatelor.

De aceea, marele viziru Fuad pasi'a a adresatu o nóua scrisóre Principelui Alessandru Ioann I, spre a-lu intrebã cu ce scopu se arméza Principatele si sa-lu sommeze óre cum sa inceteze acele armãri.

„Lucrurile nu voru sta aci.“

Diuariulu la Presse din Paris, totu dela 22 Februariu, revine si elu asupr'a acestei cestiuni si dice:

„Secularizarea monastiriloru, votata de adunarea romãna, pare ca face sa intre cestiunea Orientelului intr'o fase vijeliósa. Pórt'a a protestatu contr'a acestei secularisãri, in numele protocolului XIII alu conferintiei de la Paris; Europ'a ne aduce astãdi chiaru o scrisóre adressata de marele viziru Fuad-pasi'a cátra Principele Cuz'a; in acésta scrisóre marele viziru declara de nevenitu votulu adunãrei.

„La acésta scrisóre care datéza de la 2 Ianuaru, Principele n'a respunsu, si adunarea, prin numerose voturi, a intãritu cá sa nu ne mai revóce secularizarea monastiriloru.

„Care e astãdi situatiunea? Pórt'a a transmisu intãriri considerabili pe marginile Dunãrii; ea a concentratu trupe la Vidin. In facia, pe rip'a opusa a Dunãrii, se afla orasielulu Calafatu, imprejurulu càrui'a Principele Cuz'a, din parte-i, a concentratu trupe; si scimu acum ca marele viziru a adres-

satu Principelui Cuz'a o a dáu'a scrisóre sommãndu-lu sa se desarmeze.

„Trebuie déra a comptã pe cea ce e neprevedutu: resbelulu depinde dela imprudintia unui basibuzucu.“

In diuariulu *Le Siècle* dela 19 Februariu, gasimu sub titulu *R o m a n i ' a* prescurtarea unei correspondintie din Bucuresti din care luãmu urmatóriele pasagie.

„S'a pusu cestiunea la Constantinopole de o intervenire in Principatele Unite, intervenire inspirata de Russi'a si incredintiata Portiei. Din fericire pericolulu s'a departatu, sperãmu; dara nu a fostu surprindiatoriu? Si ce! Turci'a s'ar insarcinã cá sa nutrésca turburãri in provinciile sele, provocãndu unu resbelu fatatalu cu Romãni'a?

„Inalt'a Pórtã, necunoscendu adeveratele sele interése, arunca-vã de nevoia pe Romãni intr'o aliantia contr'a ei, cu Serbiu, Bulgãrii, Montenegrinii?

„Tóte acestea suntu pré adeverate, si cu tóte astea Turci'a erã sa inchida ochii si sa deschida bateriele sele contr'a nóstra.

„Scantei'a, in aeveeru, plecã dela cabinetulu principelui Gortschakoff in 15/27 Decembre; si, fara prevederra amasadoriulu Franciei, ea puneã pôte focu la cestiunea Orientelului. Ministrulu affaceriloru straine din Russia nu consilia nimicu mai puffnu de catu ua provocarea din celle mai violenti din partea Portei, adica unulu din acelle acte revoltatòrie cari determina resistinta.

Correspondintele espica ca intentiunea Russiei de a mana pe Turciã in principate nu e nici de cum pentru apararea credintiei ortodoxe, cuventulu presuppusu pentru care pléca Czarulu in voiagiu chiar si spre Constantinopole, nici pentru respectulu platonicu allu protocolului XIII. din conventiunea de la Paris, si adãoge:

„Ceeace preocupã Russi'a este deã smulge nefericitã Polonia de sub atentiunea caldurósa a Europei, punendu-i sub ochi marea cestiune gat'a a aprinde cestiunea Orientelului.“

Prospectu politicu.

Angli'a platesce scumpu neinvoirea la congressulu propusu de Franci'a, cáci cest'a din urma nu va sa clatésca nici o urma de locu spre a se apropiã de cea dintãiu. E fórté semnificativu respunsulu lui Druyne de Lhuys datu lordului Cowley: ca Franci'a recunósce bunatatea conferintieloru, in sa numai in principiu, precumu recunoscã si puterile celelalte bunatatea congressului.

Pecandu curgu asiãdara o summa de togmeli intre diplomati asupr'a conferintieloru, cari au de a aduce pacea in tre puterile beligerante, audsmu, ca Danii lasã sa stea Prussiã in buna pace inaintea siantiriloru la Düppel si a ocupãtu insul'a tinatóre de Holstein, Fehmaru si in apropierea insulei au statunatu o corabia de resbelu. Prin positiunea acésta Danii amenintia cóstele Holsteinului intocmai cumu amenintia Schleswigulu din insul'a Alsen.

Mai enigmatice suntu scirile cele surde din Germani'a, pe cari diuariele englese le classifica de premergatórele unei erumperi in Germani'a. In a cui favóre si pentruce nu scimu. Diuariele vienesi inca incepu a fi ingrijite de adunãrile ce se petrecu mereu in federatiune. „Impulsulu celu mare nationalu“ dice Btschfr. nu au pututu ajunge pâna acumu la nici unu resultat; se pôte de aci incheia óre, ca elu si de aci incolo va remanea fára de efectu?“

Preturiile de piatia

din Sabiiu, Vineri in 21 Febr. (4 Martiu) 1864.

	fl.	xr.
Grãulu de frunte, galét'a nemt. (Metzen) *)	3	73
„ de midilocu „	3	47
„ de códa „	3	20
Secar'a galét'a nemt. (Metzen) *)	2	40
„ de midilocu „	2	53
„ de códa „	2	27
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	77
„ de midilocu „	1	80
„ de códa „	1	73
Cucuruzulu galét'a nemt. (Metzen) *)	2	27

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'adin Vienn'a 22 Febr. (5 Mart.) 1864.

Metalicele 5%	71 40	Actile de creditu	178 50
Imprumulu nat. 5%	79 55	Argentulu	118 75
Actile de banca	772	Galbinulu	5 71